

בבא קמא כב

הכלב והגדי שקפצו מראש הגג ושברו את הכלים - משלם נזק שלם, מפני שהן מועדין.
הנחה שיוצאת מדברי המשנה: טעמא דקפצו, הא נפלו - פטור, אלמא קסבר: תחלתו בפשיעה וסופו באונס - פטור.

ברייתא לחזק הנחה זו: תניא נמי הכי: **הכלב והגדי שקפצו מראש הגג ושברו את הכלים - משלם נזק שלם, נפלו - פטורין.**

קושי על הנחה זו: הניחא למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס - פטור, אלא למ"ד חייב מאי איכא למימר?

תירוץ: כגון דמקרבי כלים לגבי כותל, דכי קפצי בקפיצה לא נפלי עליהו, ואפילו תחלתו בפשיעה ליכא.

מקרה שבו נפל אבל חייב: אמר רב זביד משמיה דרבא: פעמים שאפילו נפלו נמי חייב, משכחת לה בכותל רעוע.

קושי: מאי ניהו? דאבעי ליה לאסוקי דעתא דנפיל ארחי? סוף סוף לא נפל ארחי ונפול אינהו, תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא!

תירוץ: לא צריכא, בכותל צר:

עוד הלכה קשורה - סתירה בין שתי ברייתות:

הכלב והגדי שדלגו, בין מלמעלה למטה בין מלמטה למעלה - פטורין!	הכלב והגדי שדלגו ממטה למעלה - פטורין, מלמעלה למטה - חייבין; אדם ותונגול שדלגו, בין מלמעלה למטה בין מלמטה למעלה - חייבין
תרגמא רב פפא: דאפיך מיפך, כלבא בזקירא וגדיא בסריכא קושי: אי הכי, אמאי פטורים? תירוץ: פטור מנזק שלם, וחייבין בחצי נזק.	

הכלב שנטל חררה והלך לגדיש, אכל החררה והדליק הגדיש - על החררה משלם נזק שלם, ועל הגדיש משלם חצי נזק

ריש לקיש	ר' יוחנן	
אשו משום ממונו	אשו משום חציו	
חציו מכחו קאזלי, האי לא מכחו קאזיל	ממונא אית ביה ממשא, הא לית ביה ממשא.	מאי טעמא לא אמר כשיטה האחרת
אמר לך ריש לקיש: הכא במאי עסקינן - דאדייה אדויי, דעל חררה משלם נזק שלם (שן), ועל מקום גחלת משלם חצי נזק (צרורות או משונה), ועל גדיש כולה פטור (הגחלת אינו שלו).	הכלב שנטל חררה כו' ; בשלמא למ"ד אשו משום חציו, חציו דכלב הוא, אלא למ"ד אשו משום ממונו, האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא! ורבי יוחנן? דאנחה אנוחי, על חררה ועל מקום גחלת משלם נ"ש, ועל הגדיש משלם חצי נזק.	ניסיון להוכיח כשיטת ר' יוחנן
אמר לך ריש לקיש: הכא במאי עסקינן - במסכסכת כל הבירה כולה. קושי: אי הכי, אימא סיפא: אם הניח חנווני נרו מבחוץ - חנווני חייב , ואי במסכסכת אמאי חייב? תירוץ: בשעמדה. קושי על התירוץ: עמדה וסכסכה, כ"ש דחנווני פטור ובעל גמל חייב! תירוץ: אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב איקא: הכא במאי עסקינן - כגון שעמדה להטיל מימיה: רישא בעל גמל חייב, דלא איבעי ליה לאפושי בטעינה, סיפא חנווני חייב, דלא איבעי ליה לאנוחי נרו מאבראי.	גמל טעון פשתן ועבר ברשות הרבים, נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנווני והדליק את הבירה - בעל גמל חייב, הניח חנווני נרו מבחוץ - חנווני חייב, רבי יהודה אומר: בנר חנוכה - פטור בשלמא למ"ד אשו משום חציו, חציו דגמל הוא, אלא למ"ד משום ממונו, האי אש לאו ממונא דבעל גמל הוא!	ניסיון להוכיח כשיטת ר' יוחנן

<p>אמר לך רבי שמעון בן לקיש: הכא במאי עסקינן - כשהצית בגופו של עבד, דקם ליה בדרבה מיניה. <u>קושי</u>: אי הכי, מאי למימרא? <u>תירוץ</u>: לא צריכא, בגדי דחד ועבד דחד.</p>	<p>המדליק את הגדיש, והיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו – חייב (על הגדי ועל הגדיש) עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו – פטור (מתשלומין על הגדי והגדיש); בשלמא למ"ד אשו משום חציו, משום הכי פטור, אלא למאן דאמר אשו משום ממונו, אמאי פטור? אילו קטל תוריה עבדא, הכי נמי דלא מיחייב?</p>	<p>ניסיון להוכיח כשיטת ר' יוחנן</p>
<p>הא אתמר עלה, אמר ריש לקיש משמיה דחזקיה: לא שנו אלא כשמסר לו גחלת וליבה, אבל מסר לו שלהבת - חייב, מאי טעמא? ברי היזקא.</p>	<p>השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים; בשלמא למ"ד אשו משום חציו, חציו דחרש הוא, אלא למאן דאמר אשו משום ממונו, אילו מסר שורו לחרש שוטה וקטן, הכי נמי דלא מיחייב? <u>הבנת ר' יוחנן במקרה</u>: ורבי יוחנן אמר: אפילו שלהבת - פטור, קסבר: צבתא דחרש קא גרים (חציו), לא מיחייב עד דמסר ליה גוואזא סילתא ושרגא.</p>	<p>ניסיון להוכיח כשיטת ר' יוחנן</p>
	<p>אמר רבא: קרא ומתניתא מסייע ליה לרבי יוחנן; קרא, דכתיב: (שמות כ"ב) כִּי תִצַּא אֵשׁ, תִּצַּא מֵעֲצָמָה, יֵשֶׁר הַמַּכְעִי אֶת הַכַּעֲרָה, ש"מ: אשו משום חציו; מתניתא, דתניא: פתח הכתוב בנוקי ממונו וסיים בנוקי גופו, לומר לך: אשו משום חציו.</p>	<p>חיזוק לדברי ר' יוחנן</p>